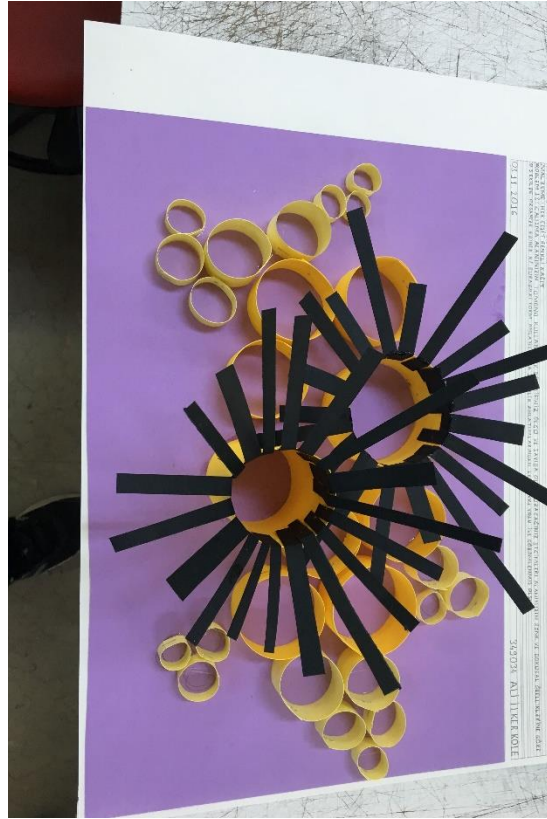

1.TEMEL TASARIM. GİRİŞ

Her kese merhaba. Temel Tasarım, tasarımla uğraşan bütün disiplinler için özgün ve önemli bir derstir. Bu sebeple sadece planlama disiplinini değil, mimarlık, endüstriyel tasarım, iç mimarlık, grafik tasarımı gibi Mimarlık veya Güzel Sanatlar fakültelerinin birçok bölümünü ilgilendirir. Bahsedilen disiplinler arasındaki ölçek ve nihai ürünlerdeki farklılıklara rağmen, Temel Tasarım sağlam bir temel oluşturabilmektedir. Tasarım bir çeşit sorun çözme eylemi olarak ele alındığında, Temel Tasarım dersi bu eylemin en temel aracı olan soyut ve kavramsal düşünmeyi öğrencilere vermektedir. Gerçeği ve verilen sorunu analiz etmek, kavramsal olarak parçalarına ayırmak, somut olandan soyut düzleme gelebilmek, fikir üretmek ve sonra tekrar somuta dönebilmek Temel Tasarım ile mümkün olabilmektedir.

Teknolojik yoğunlaşmanın yaşandığı çağımızın getirdiği uzmanlık insanın kendisine ve çevresine yabancılaşmasını sağlamıştır. Bu da, bireyin haz duygusundan ve heyecandan yoksun kalarak mekanik bir yaşam ortamı içine düşmesine sebep olmaktadır. Bu açıdan bakıldığında bilimsel eğitimin yanında sanatsal eğitime de dengeli bir şekilde yer verilmesi, nitelikli insanların yetişmesi açısından önemlidir.

Tasarım nedir?

- ✓ tasarlamak, tasar, plan vb.
- ✓ "design is a plan for arranging elements in such a way as best to accomplish a particular purpose"-Charles Eames

Ders hakkında

- ✓ Temel Tasarım dersi araştırmaya, gözleme ve denemeye dayalıdır.
- ✓ Kavramlar derste anlatılır. Devamı sizin sorumluluğunuzda ve inisiyatifinizdedir.

Başarı

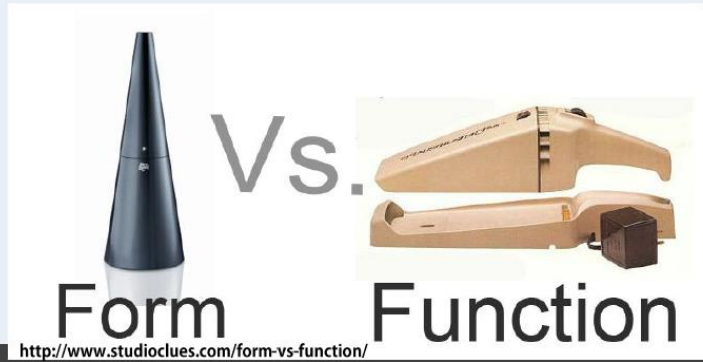
- ✓ sizin elinizde; bol gözlem, bol dikkat!

Tasarlama bir bütündür ve bir nesne, bir sistem yada bir olayın amaçlanan bir sonuca göre tanımlanmasıdır. İnsan yaşamındaki tüm becerilerin toplamıdır. Tasarlama eğitiminin konusu ise bireylerde eleştirel, yaratıcı, yenilikçi, katılımcı ve ileriye dönük olma özelliklerinden geliştirilmiştir. Problemlere çok yönlü bakmak, yaklaşmak, yeniliğe hazır olmak niteliklerini de taşır. Tasarlama eğitimi, salt beceri ve tekniklerin öğretimi değildir. Aynı zamanda bir problem-konu üzerinde nasıl çalışılacağını, bireyin bu problem hakkında nasıl düşündüğünü ve ona nasıl yaklaştığını ele alır, farklı çözümler, öneriler üretir.

- Estetik
- İşlevsellik
- Desen
- Biçim, malzeme???

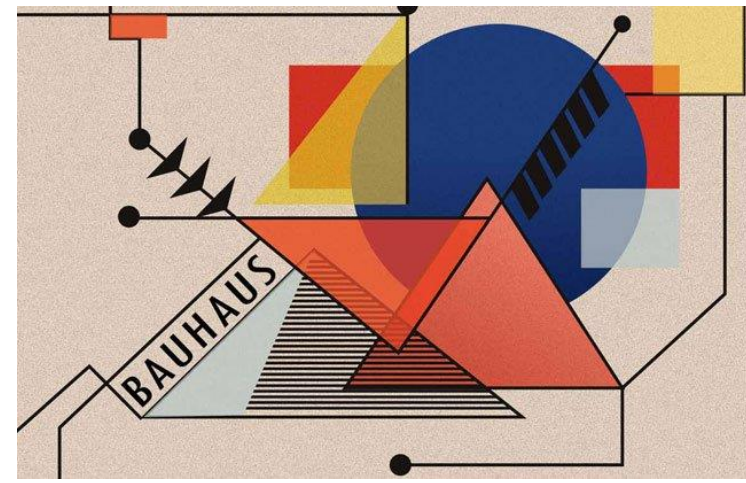
DESIGN IS
not just what
it looks like
design is how it
WORKS

Steve Jobs

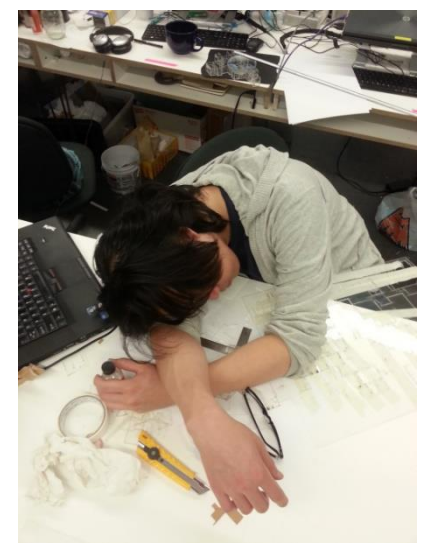

Tasarlama eğitimi, bireylerin düşünmesi, tanımlaması, ilişkilendirme yapabilmesi, bildiklerini uygulayabilmesi, değişen bir ortamda çalışabilmesi açısından zorunludur. Alternatif çözümler bulma ve problemlere eleştirel ve yaratıcı bakmak için öğrencilerde merak etmeyi, hayal kurmayı, gözlem yapmayı, araştırmayı, ip uçlarını değerlendirmeyi öğretmek gerekir. Bu nedenle kendilerine şu sorular sordurulabilir.

- Nasıl bir deneyim yaşadım?
- Bu deneyim hakkında neler hissediyorum?
- Bu deneyim hakkında nasıl düşündüm?
- Bu deneyim hakkında ne düşündüm?
- Bu deneyim hakkında neden düşündüm?
- Yargımlarken temelde hangi ölçütleri, değerleri göz önüne aldım?
- Neden bazı şeylerden hoşlanıyorum, bazılarından hoşlanmıyorum?
- Durumu daha iyiye götürebilmek için ne yapabiliriz?

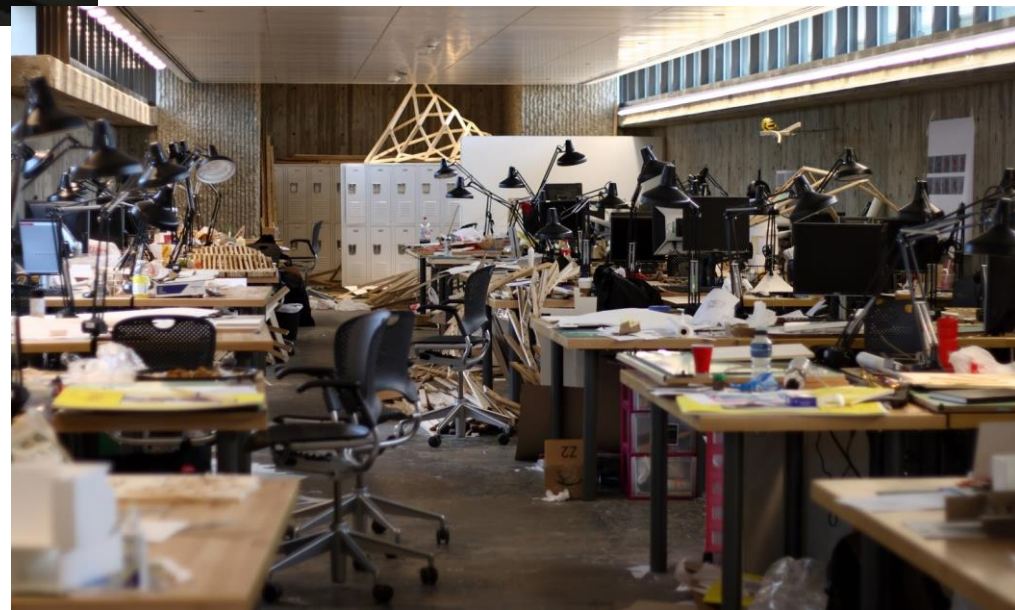
Temel Tasarım 1920'lerde Modernizm ve Bauhaus okulunun en temel öğelerinden biri olarak doğmuştur. 1870-1950 arasında sanat ve tasarım alanında Türkiye'de Alman nüfuzunun ve Bauhaus'un etkisi çok belirgindir. Yürekli de benzer şekilde Türkiye'de güzel sanatlar etkisinde olan mimarlık disiplininin 1920'ler itibariyle Bauhaus temelli bir modern mimari anlayışına yöneldiğini belirtmiştir. Türkiye ve Dünyada birçok Mimarlık ve Planlama okulunun ilk senesinde zorunlu Temel Tasarım dersi verilmektedir. 2 ve 3 boyutlu soyut temsil yöntemlerinin öğretildiği bu derste genelde Bauhaus okulunun algı psikolojisinden uyarladığı tasarım prensipleri uygulanır ancak bu bağlantı her zaman çok açık değildir. Son dönemde temel tasarım dersinde farklı uygulamalar da göze çarpmaktadır.

Maket yaparken uyuymayın.
Bir yerlerinizi kesebilirsiniz

Uykun gelince her yer yatak olur.
Kartonlar da örtünmek için idealdir.

Türkiye’de Mimarlık ve Planlama okullarına yetenek sınavı ile değil matematik puanı ile öğrenci alınmaktadır. Bu anlayışta yaratıcılığın ve tasarımın öğretilebilir olduğu varsayımı vardır. Bu anlamda öğrencilerin sorun çözme kapasitesi ve analitik düşünce kabiliyeti önem kazanmaktadır. Temel tasarım dersi diğer uygulama ve proje derslerinde olduğu gibi, stüdyo ya da atölye gibi isimler alan büyük sınıflarda verilmektedir. Stüdyo ve atölye kavramları benzemekle birlikte çok önemli bir farkı içermektedir: Mimarlık stüdyolarında akademisyenlerce yeniden yapma ve düzeltme değil, geliştirme süreci izlenmektedir.

Tipik bir mimarlık fakültesi stüdyosu. Mimarlık öğrencilerinin tasarım dersini aldığı yerlere stüdyo, atölye gibi isimler verilir.

Öğrenci Çalışmaları

Dolayısı ile stüdyo Temel Tasarım dersi için daha doğru bir karşılık olacaktır. Ortak mekanda çalışmanın derse etkisi büyüktür. Sosyal etkileşimin öğrenmeyi etkilediği bilinmektedir ve sinerjik çalışma ortamı temel tasarım eğitiminin en önemli değişkenlerinden biridir. Bu anlamda, Temel Tasarım dersi mekan ve sosyal süreçler arasındaki ilişkiye mikro ölçekte bir örnek olarak değerlendirilebilir: mekan (stüdyo) sosyal süreçleri (öğrenme) etkiler. Temel tasarım yaparak ve deneyerek öğrenilmektedir. Elleri kullanarak (hands-on) öğrenme yöntemi diğer tasarım stüdyolarında olmasa da Temel Tasarım için esastır. Bu nedenle bilgisayar destekli çalışmalar genelde Temel Tasarım dersinin kapsamı dışında kalmaktadır. Ders anlatımı yerine kavramlar üzerinden tartışma ve düşünce geliştirme, soru sorma Temel Tasarım dersinin belirleyici unsurlarıdır. Temel Tasarım dersinde kuramsal çerçevenin ve tasarım ilkelerinin genel olarak anlatıldığı ders formatında bölümler de olacaktır.

Tasarım değişmenin somutlaşmış çıkış noktası sayılacak ilkeler

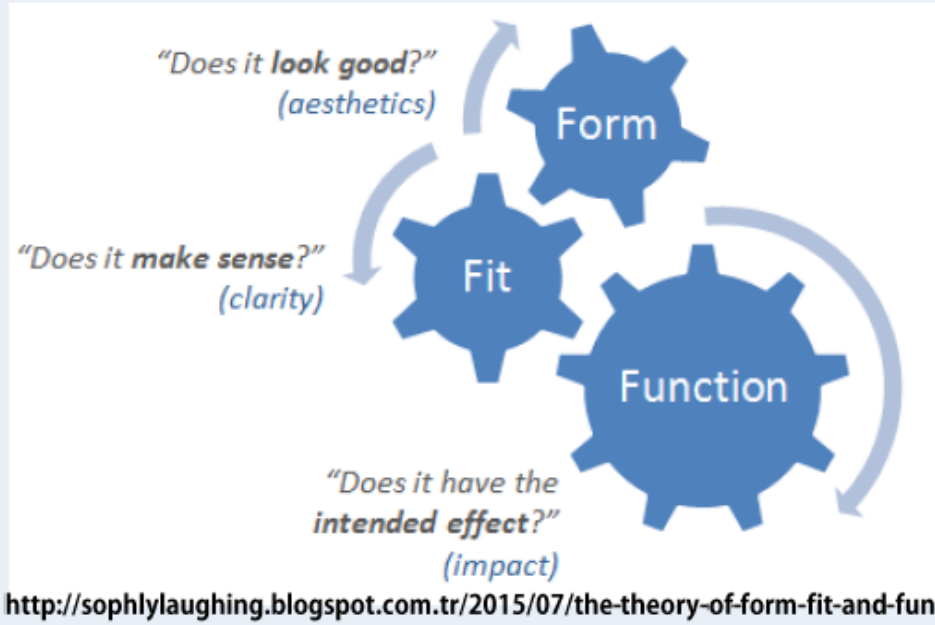

Öğrenciler, insanlığın anlamını yarattığımız, çağdaş, güzel bir dünya için hazırlanmalıdır. Bu anlamda yeniyi uygun bir şekilde karşılamak, eskiyi yinelenmekten daha doğrudur. Bu nedenle genel anlamda eğitim gibi Sanat eğitimi de, yinelenmeye değil tasarıma yönelik olmalıdır. Tasarım değişmenin somutlaşmış halidir, değişikliği yansıtmaktır ve toplumsal bir eylemdir. Bu nedenle çıkış noktası sayılacak ilkeler şunlardır:

Aktif eleřtiri

- İlişkilendirme
- Özgür yargılama
- Duyguyu katma
- Yanıta farklı, çeşitli yollardan gitme
- Yeni anlamlar üretme, çıkartma
- Deneme, yanılma
- Kendine yeterli olma. Aık fikirlilik
- Esneklik. • Yaratıcılık, Merak, araştırma vs.

- Yaratıcılık
- Yaratıcı düşünce
- Özgün çözüm üretme

Tasarım eğitiminde söz konusu olan, öğrencinin kendisine sunulmuş olduğu gibi almak yerine, üzerinde düşünmek ve önermelerde bulunmaktır. Bu nedenle yaratıcılığa yer verilmelidir. Yaratıcılık bir süreçtir. Sonuçta sözel yada sözel olmayan değişik bir nesne , bir gösteri, düşün-buluş ortaya çıkar. Yaratıcılığın koşulu, çalışmak, deneyim, gözlem, araştırma, algıdır. Sanat eğitimi ise yönlendirme ve bilgilendirmedir. Sanat insanların duymasını-hissetmesini, görmesini sağlar. Semboller aracılığıyla değerler, fikirler ve duygular anlatılır. Sanat evrensel bir dildir. İnsana ait tüm duygular söz, ses, renk, devinim ve biçimlerle somutlaştırılır. Sanat, seçmek, üretmek, yaratıcılık, paylaşmak eğitimi, sentez yapmak, çözümlenektir.

Tasarım problem belirleme, problem çözüme, yaratma ve karar verme yöntem ve tekniklerini içerir.

Geleneksel eğitim öğrenciyi pasif yapar. Verileni yineleyen konumuna düşürür. Tasarlama eğitimi bireyleri kendi buldukları alandaki problemi belirleme, problemler konusunda düşünme, ilişki kurma ve yeni durumları tasarlama konusunda yetiştirmektedir. Ayrıca, bireyin kendi alanında eleştirel, yaratıcı, yenilikçi ve ileriye dönük olma özelliklerini zenginleştirmesine yardımcı olacak, ona daha geniş bir perspektif ve daha bütüncül bir bakış kazandıracaktır. Tasarım problem belirleme, problem çözüme, yaratma, ve karar verme yöntem ve tekniklerini içerir.

Mevcut bilgi ve deneyimin yeniden sentezlenmesi

Bilginin yeniden üretilmesi

Yeni ürünler, düşünceler ortaya koyabilmesi

Yaratıcılık nedir

Tasarlama, daha önceden varolmayan bir ürünün, yeni bir sistem yada nesnenin ortaya konması amacıyla yapılan bir eylemdir. Sonuçta yeni yaratılmış bir ürün söz konusudur. Sanat Eğitimi tümüyle yaratıcılığı kapsar. Yaratıcı bireyin dünyayı değiştirme eylemliliğidir. Temelinde sezgi yatar. Yaratıcılık, bir konuya değişik ve farklı görüş açılarından yaklaşmak ve yeni önermelerde bulunmaktır. İçeriğinde bireysel özgürlük vardır. Yaşamı algılama ve aktarma yetisidir. Mevcut bilgi ve deneyimin yeniden sentezlenmesidir, bilginin yeniden üretilmesidir ve yeni ürünler, düşünceler ortaya koyabilmesidir. Sanatta yeni ve özgün bir bütünlük kazanmadır. İçinde merak, imgelem, buluş özgünlük öğeleri vardır. Bir sorunun analizi, sentezi ve orijinal yeniliği söz konusudur. Buluşun, yeniliğin esas olduğu yaratıcılıkta, zihnin tüm yetileri, düşünceler, düşünme süreçleri ve imgelem etkileşim halindedir. Buluşa yönelen yaratıcı eylem, bu yapının tüm parçalarını bir araya getirir, birleştirir. Yaratma seçmeyle başlar. Hedefe farklı yollardan ulaşabilmektir yaratıcılıkta esas olan.

Sanat eğitimi ikili amaç taşır

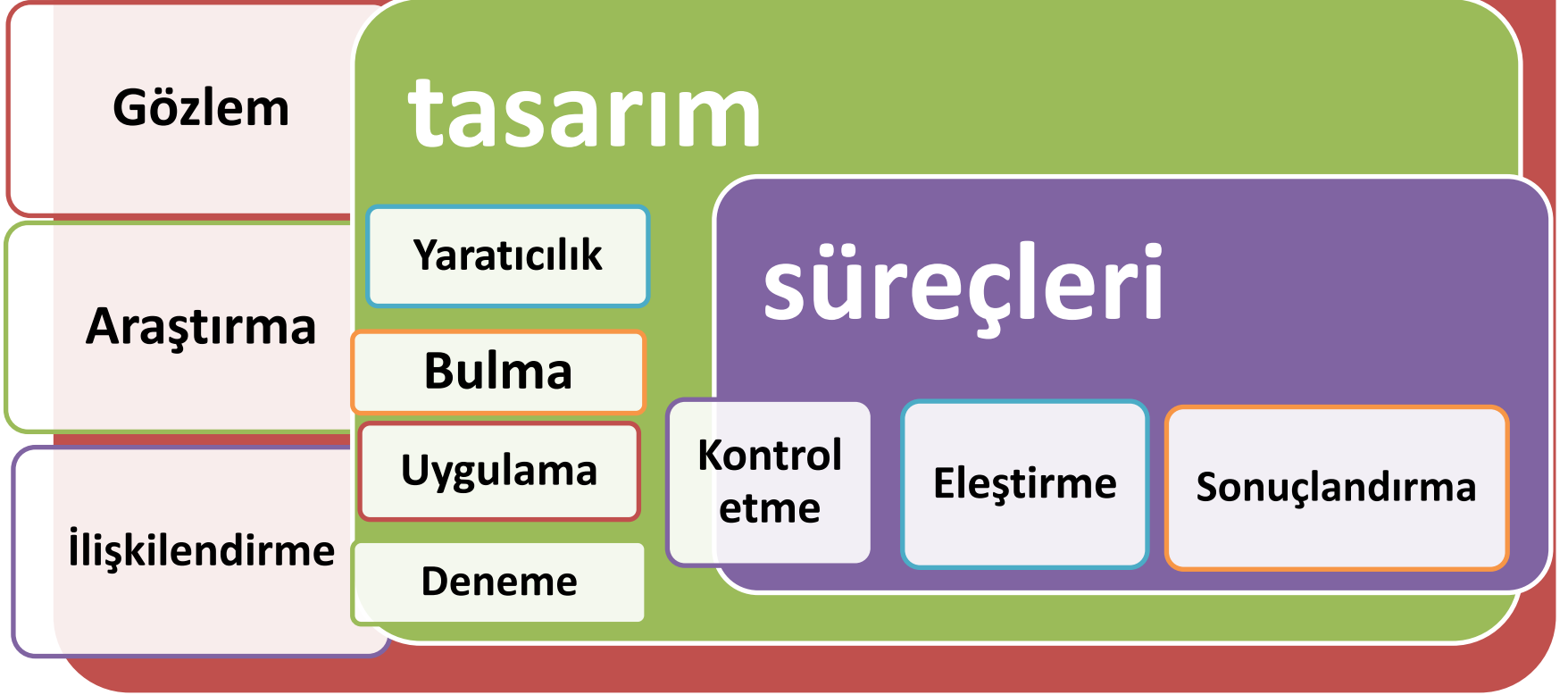
- Sanatı doğrudan üreten bireylerin eğitimi
- Sanat eserinden haz alan bireylerin eğitimi

Algının da sanat eğitiminde büyük rolü olduğu kesindir. Algı daha iyi görme, ayırtma yapma, bağlantılar kurma yeteneğidir . Yani ayırt etme olayıdır. Algılama, duyularla farkına varma ve akıl yoluyla bilgi almaktır. Sanat eğitiminde üzerimize düşen görev ise açık algıyı geliştirme olmalıdır. Açık görüş, kapsamlı görüştür. Yaşam görme ile başlar. Ama yüreğimizle görmeliyiz. Aynı zamanda görmeyi de bilmek gerekir. Bu da eğitim yoluyla olur. Sanatta görmek seçim olayıdır.

Kendimizi değiştirirken dũnyayı değiştiririz. Bunu yaparken dũnyayı daha iyi tanırız. Dũnyayı tanırken kendimizi daha iyi tanırız. Sanat bir canlandırmadır. Bilim bir açıklamadır. İki arasında ki ayrım yalnızca yöntemlerindedir. Dış gerçekliğin bilgisi bilim, kendimizin bilgisi sanattır. Sanat duygunun bilimidir, bilimse bilginin sanatıdır. Yapabilmek için bilmek zorundayız ama ne yapılacağını bilmek için de hissetmeliyiz. Bilim dış gerçeklik dũnyasıyla ilgilenir, sanatsa i gerçeklik dũnyasıyla ilgilenir. Bilim nasıl, insanın duygularla algılanan dũnyasındaki zg¼rl¼ę¼n¼n dile gelişirse, sanatta insanın duygu dũnyasındaki zg¼rl¼ę¼n¼n dile gelişidir.

Temel

Bu bağlamda Teknik bir üniversitede bilim eğitiminin yanında, sanat eğitimine de yer verilmesi yaşam için doğru ve güzel bir karardır. Farklı disiplinlerin bir arada olması yaratıcı, sorgulayıcı insanların yetişmesine neden olacaktır. Tüm bunların ışığında Temel Tasarım dersine bakalım. Temel tasarım, bir süreçte yaşama geçen duygu ve duyarlılık eğitimidir. Temel tasarım süreçleri olan gözlem, araştırma, ilişkilendirme, yaratıcılık, bulma, uygulama, deneme, kontrol etme, eleştirme ve sonuçlandırma söz konusudur.

Işık ve
Reng
Uzay ve boşluk

- Görsel kayıtlarla temel fikir edinme

Ritim ve
hareket

- Görsel kayıtlarla anlama

Madde
ve yapı

- Görsel izlenim ve anlatım

Ağırlık ve kütle

Temel sanat eğitiminin kazandırdıkları

Temel sanat eğitimi, görsel kayıtlarla temel fikir edinme, anlama, görsel izlenim ve anlatım olanaklarını öğrencilere kazandırmak için düzenlenmiştir. Bunda bütünü ve ayrıntıyı görme ile yorum gücü bir bütün olarak düşünülmektedir. Bu ders, görsel kayıt elemanları ile ilgilenirken, farklı disiplinlerle ortak elemanlar çerçevesinde ilişki kurulmasını sağlayacaktır. Bunlar ışık ve renk, ritim ve hareket, madde ve yapı, ağırlık ve kütle, uzay ve boşluk ile plastik form değerleridir. Öz çalışma yollarındaki karşıtlıklar, kuralsız ve kısıtlamasız çalışma, kurallı ve kısıtlamalı çalışmalar, statik ve dinamik görünümle uyum gibi değerler izlenilir. Ayrıca temel kavramlar farklı programlar içeriğinde yorumlanacaklardır.

Aşağıdaki “MALZEME LİSTESİ” bu sömestre de uygulamalarda kullanılacaktır. Bir sonraki derse işaretli olan malzemelerin getirilmesi gerekmektedir.

30-60 derecelik, 30 cm.’lik HATAS Marka, Şeffaf Gönye.

45derecelik, 22,5 cm.’lik (21,5 cm.’lik) HATAS Marka Şeffaf Gönye.

50 cm.’lik, HATAS Marka Şeffaf Cetvel.

50 cm.’lik Metal (Çelik) Cetvel.

Pergel, (Orta Kalite, Rotring Marka)

HB-B-2B Kara Kalem, (Desen Kalemi, Faber Castell vb.)

35 cm. X 50 cm.’lik Beyaz, Desen Kağıdı.

35 cm. X 50 cm.’lik Altlık (Düralit).

Maket Bıçağı.

40 cm. X 60 cm.’lik Renkli Canson Marka Fon Karton. (3 Ana Renk; Kırmızı-Sarı-Mavi ve Siyah-Gri-Beyaz)

12’lik Faber Castell, Kuru Boya Kalemi Takımı.

“Stabilo Point 88”, Keçeli Uçlu Kalem (68/97, 68/98 Siyah ve Koyu Gri)

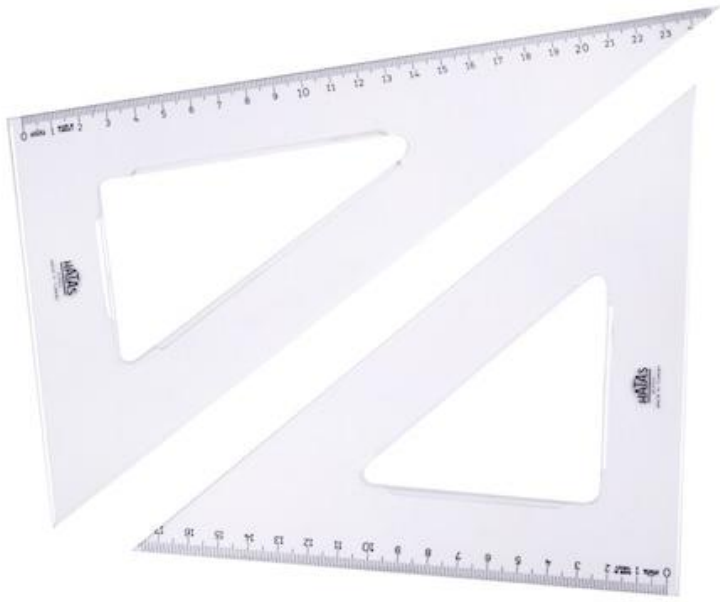
“Stabilo Point 88”, Keçeli Uçlu Kalem (68/94, 68/95, 68/96 Açık Gri – Orta Gri – Koyu Gri)

Scotch Magic, Şeffaf Bant 19 mm. X 15 mm. (Invisible).

250 veya 300 gr.’lık, 35 cm. X 50 cm.’lik Söhler Resim Kağıdı (Schoeller).

-Uhu Yapıştırıcı.

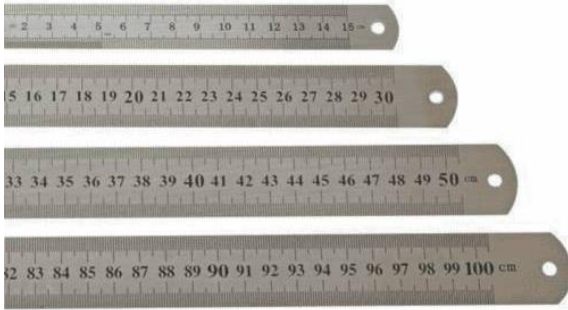
– UHU veya Pritt Marka Kolalı Yapıştırıcı.

30-60 derecelik, 30 cm.'lik HATAS Marka, Şeffaf Gönye.
45 derecelik, 22,5 cm.'lik (21,5 cm.'lik) HATAS Marka Şeffaf Gönye

50 cm.'lik, HATAS Marka Şeffaf Cetvel.

50 cm

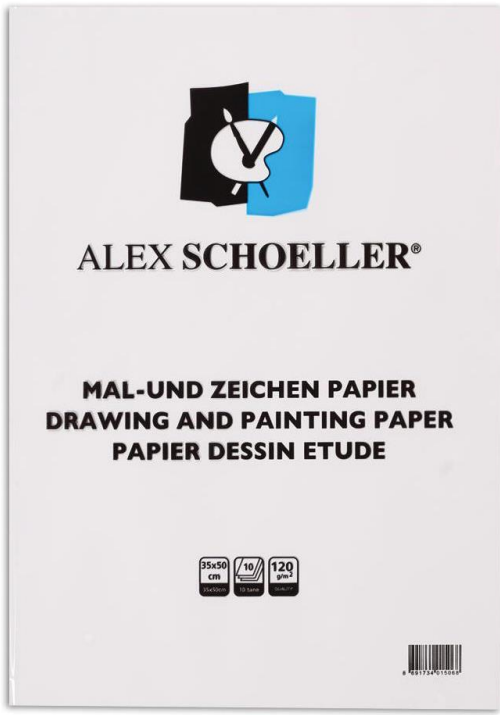
50 cm.'lik Metal (Çelik) Cetvel.

Pergel, (Orta Kalite, Rotring Marka)

HB-B-2B Kara Kalem, (Desen Kalemi, Faber Castell vb.)

35 cm. X 50 cm.'lik Beyaz, Desin (Resm) Kağıdı.

35 cm. X 50 cm.'lik Altlık (Düralit).

Maket Bıçağı.

40 cm. X 60 cm.'lik Renkli Canson Marka Fon Kartonü.
(3 Ana Renk; Kırmızı-Sarı-Mavi ve Siyah-Gri-Beyaz)

12'lik Faber Castell, Kuru Boya Kalemı Takımı

Stabilo Point 88", Keçeli Uçlu Kalem
(68/94, 68/97, 68/98, 68/95, 68/96 Siyah,
Açık Gri – Orta Gri, – Koyu Gri).

Scotch Magic, Şeffaf Bant
19 mm. X 15 mm. (Invisible).

Maket Kartonu Kraft ve Oluklu Mukavva
2mm 50x50 ve ya 50x70

250 veya 300 gr.'lık, 35 cm. X 50 cm.'lik sonier
Resim Kağıdı (Schoeller).

UHU ve Pritt Marka Kolalı Yapıştırıcı

KAYNAKLAR

- Anderson, J., Mimari Tasarım, Mimarlık Temelleri Serisi:03, Literatür, 2011.
- Ching, F.D.K., Mimarlık, Biçim, Mekan, Düzen, YEM, İstanbul, 2002.
- Corbusier, L., Bir Mimarlığa Doğru, YKY, İstanbul, 2003.
- Crowe, N., Lessau, P., Visual Notes for Architects and Designers, Wiley, 2011.
- İzgi, U. Mimarlıkta Süreç: Kavramlar-İlişkiler, YEM, 1999
- Jormakka, K., Adım Adım Tasarım Yöntemleri, Yapı Endüstri Merkezi, İstanbul, 2012.
- Frederick, M., Mimarlık Okulunda Öğrendiğim 101 Şey, YEM, İstanbul, 2009.